

rekursní soud nebyly tedy oprávněny je rušiti, dokonce už ne, když tu ani rekursu nebylo, an rekurs opožděně podaný byl právoplatně odmítnut a návrh na navrácení v předešlý stav za rekurs pokládati nelze.

Čís. 957.

Zřízení nepřítomnému opatrovníka podle § 276 obč. zák. jest soud povolán, i když jedná se o ochranu jeho práv veřejných.

»Nepřítomným« jest ten, kdo není v místě, kde jest třeba jeho přítomnosti k uhájení jeho práv, třeba byl pobyt jeho znám.

(Rozh. ze dne 8. března 1921, R I 302/21.)

Oskar K., vlastník továrny v N., opustil toto místo, dav vyvěsiti vyhlášku, že provoz továrny zastavuje a veškeré dělnictvo propouští. Okresní politická správa, opíraje se o vládní nařízení ze dne 3. září 1920, čís. 516 sb. z. a n., učinila opatření ohledně dalšího provozu továrny a žádala příslušný okresní soud, by ustanovil Oskaru K-ovi opatrovníka ve smyslu § 276 obč. zák., kterémužto návrhu soud vyhověl, opatrovníkem ustanovil notáře dr. V-a a dal mu směrnic, dle nichž měl hájiti zájmy nepřítomného až do té doby, dokud se nevrátí nebo neoznámí řádného zmocněnce. Rekursní soud usnesení potvrdil a uvedl mimo jiné v důvodech: Dle § 2 nesp. říz. jest soud povinen, starati se o osoby, jež jsou pod jeho zvláštní ochranou. Zvláštní ochrany zákona dle § 21 obč. zák. požívají též nepřítomní. Dle § 276 obč. zák. jest jim zřídit opatrovníka, když by nezanechavše řádného zmocněnce, mohli proměškati svá práva nebo když by takto jiným bylo bráněno ve výkonu jich práv. Podmínky tyto jsou zde. Oskar K. nezanechal plnomocníka, jmenovitě nikoliv v osobě Dr. Augusta S-a. Významnou jest okolnost, že byl opuštěn velký tovární podnik a propuštění dělníci byli by ve svých právech zkráceni, kdyby tu nebylo nikoho, kdož by za nepřítomného Oskara K-a mohl s nimi jednati. Rovněž jeho zájmy bylo třeba chrániti, ježto za nynějších poměrů není vyloučeno, že by dělníci sáhli ku svépmoci.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nejvyššímu soudu není neznámo, že v právnické literatuře hájí se částečně názor, že nepřítomnému lze zřídit opatrovníka jen tehdy, když by při určité věci, která soudně má býti projednána, nepřítomností osoby, nezustavivší řádného zástupce, její práva prodlením byla ohrožena nebo práva někoho jiného ve svém běhu byla stanovena. V tom smyslu vykládá ustanovení § 276 obč. zák. nejen Krasnopolski ve svém díle o právu rodinném, jež stěžovatel cituje v dovolacím rekursu, nýbrž i Stubenrauch ve svém komentáři k obecnému zákoníku občanskému, oba ovšem bez náležitého odůvodnění. Než Nejvyššímu soudu nezdá se tento názor vyhovovati doslovu § 276 obč. zák., který zcela všeobecně stanoví, že se nepřítomným osobám zřídí opatrovník, jestliže nezustavili řádného zástupce, bez něhož by práva jejich prodlením vydána byla nebezpečí nebo něčí práva ve svém běhu byla stanovena. § 276 obč. zák. nerozeznává také mezi

ochranou práv soukromých a veřejných. Pečovatí o osoby, které nemohou samy obstarávat svých záležitostí, přináleží soudu dle § 269 obč. zák. bez jakéhokoliv omezení. Soudem zřízený opatrovník nepřítomného jest zákonným zástupcem nepřítomného, jeho právo k zastupování se vztahuje — stejně jako zastupovací právo poručníkovo — nejen k záležitostem práva soukromého, nýbrž ke všem záležitostem. (V tom smyslu též Krainz »System des österreichischen allgemeinen Privatrechts« V. vydání, 2 svazek str. 282 a Tezner »Handbuch des österreichischen Administrativverfahrens« str. 220). Že pak v daném případě vzhledem k mimořádným poměrům práva a zájmy nepřítomného Oskara K. byly ohroženy a vyžadovaly zvláštní ochrany, správně vyložil soud rekursní. Stěžovatel ari se domnívá, že nebylo tu prvního předpokladu § 276 obč. zák., totiž jeho nepřítomnosti. I tu však se mylí. Nepřítomným ve smyslu § 276 obč. zák. jest ten, kdo není v místě, kde jest třeba jeho přítomnosti k uhájení jeho práv. Nesejde na tom, zda jeho pobyt jest znám čili nic. Vždyť poslední věta § 276 obč. zák. obsahuje ustanovení právě pro ten případ, že pobyt nepřítomného jest znám. Že bylo v kritické době třeba okamžité přítomnosti Oskara K-a nebo nějakého zástupce jeho v N., neměla-li jeho práva býti vydána nebezpečí, vyplývá z vylíčení situace okresním hejtmanem a že Oskar K. tehdy v N. nebyl, jest nesperne. Nestačilo tudíž, že mu výnos okresní správy politické čtvrtého dne po svém vydání mohl býti doručen. Zbývá jen ještě otázka, zda Oskar K. zůstavil řádného zástupce. K této otázce dlužno odpověděti záporně. Dru. Augustu S., jež stěžovatel označuje jako svého zástupce, bylo — nehledíc k tomu, že ani on v N. nebyl — dle jeho výpovědi po odnětí prokury pouze přikázáno, by svému šefu Oskaru K. dopisy od poštovního úřadu v N. docházející, pokud vyžadovaly rozhodnutí šefcva, jakož i soukromé dopisy jeho zasílal dále na jeho dočasnou adresu, která mu vždy bylo sdělována. To však není ustanovením řádného zástupce k obstarávání záležitostí nepřítomné osoby, nýbrž ustanovením pouhého sprostředkovatele korespondence. Nelze tudíž spatřovati patrné nezákonnosti nebo zmatečnosti v tom, že nepřítomnému Oskaru K. byl notář dr. V. zřízen opatrovníkem.

Čís. 958.

Právoplatným rozhodnutím, že věc nepatří ku kausální právomoci sborového soudu, není vyřešena otázka, zda věc patří na obecný soud okresní či na obecný soud sborový (§ 46, odstavec první, j. n.), třebaže kausální soud poukázal v odůvodnění na předpis, zakládající příslušnost soudu okresního.

(Rozh. ze dne 8. března 1921, R I 307/21.)

Žalobce vznesl původně žalobu na odevzdání pachtovní věci u soudu obchodního, jenž ji odmítl pro nepříslušnost, ježto žaloba náleží dle § 49 j. n. na soud okresní. Ustanovení to nabylo právní moci. Na to vznesena žaloba u okresního soudu, žalovaný namítl věcnou nepříslušnost a okresní soud námitce vyhověl. Rekursní soud námitku zamítl. Důvody: Stížnost je opodstatněna. Obchodní soud odmítl žalobu pro nepříslušnost, poněvadž je žalováno na odevzdání věci pachtovní, kterážto